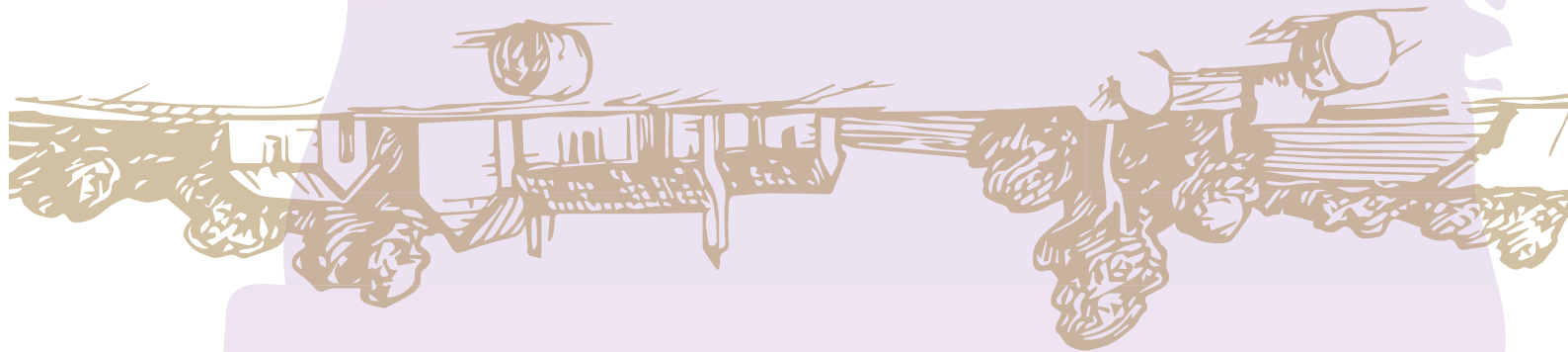
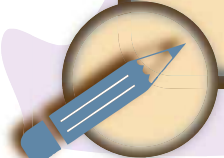

לוא-קט גסיקא :טנ

"טופסו טונט ידז קז סטחל טא ח'דק
 טטיק ס'דטט טא זיגטו טמוכד לטוא זוגט 'לאקו לאקז טונטט טא טוגטט טונט זיגט י'
 'טטא ללז קכז וז ס'גולד 'אוסד וז טגט טאג
 טומחז קכז '688ט, טט טיגטט טמחז ק'טטט טא טטיק ק'דטט זשכ זוגט י'

ג'אג אג'אג: מצוות הטמונות באדמה

צפו בסרטון 'תקציר סרט השמיטה הראשונה' המספר על המאבק שהתחולל בשנת השמיטה תרמ"ט (1889) במזכרת בתיה:

עבודת אדמה

א. מהן התחושות שסיפורם של תושבי מזכרת בתיה מעורר בכם?
ב. אילו שאלות מתעוררות בכם בעקבות סיפור זה?

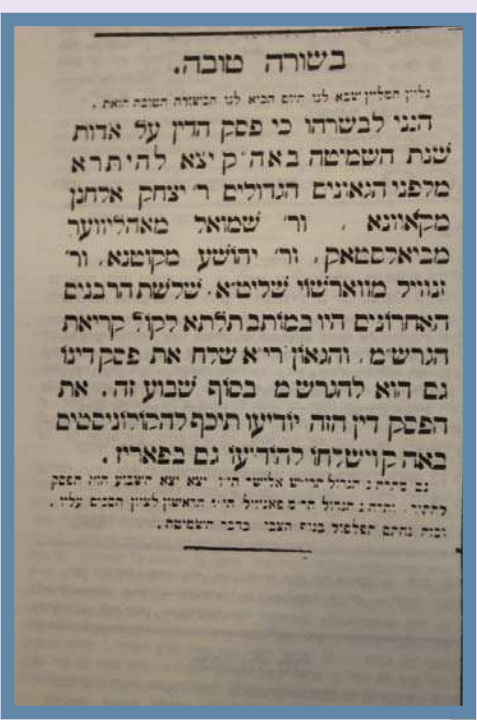

השמירה המחודשת על המצוות התלויות בארץ, המצוות שקשורות בעבודת החקלאות בארץ ישראל (ולא בחוץ לארץ), לא הייתה פשוטה. כך, למשל, בשנת תרמ"ט, 1889, התחולל מאבק קשה מאוד בין פקידי הברון רוטשילד (שתרם כספים רבים להקמת מושבות בארץ ישראל, ובכלל זה את הקמתה של מזכרת בתיא) לבין התושבים עצמם: שנת תרמ"ט, 1889, הייתה שנת שמיטה. ובין הרבנים התגלעה מחלוקת: האם יש לשמור את השמיטה ככתבה וכלשונה, כלומר, לא לעבוד את האדמה כלל בשנה זו, או לתת היתר מיוחד, 'היתר מכירה',* שיעזור למושבות ולמתיישבים להתקיים, שכן אחרת, חייהם והמושבות שהקימו עלולים להיות בסכנה. הברון רוטשילד ציפה שהתושבים יסמכו על היתר מיוחד שנתנו כמה רבנים, ובכלל זה הרב שמואל מוהליבר (שיזם את הקמתה של מזכרת בתיא). אך המתיישבים התנגדו לדבר ובחרו לשמור את השמיטה ככתבה וכלשונה.

*היתר המכירה הוא היתר למכור את הקרקע בשנת השמיטה לאדם שאינו יהודי (ושממילא לא חלה עליו החובה לשמוט את הקרקע) וכך להמשיך ולעבד את האדמה, ובשנה שלאחר מכן חוזרת האדמה לבעליה היהודים.

- א.** חשבו על נימוקים התומכים ב'היתר מכירה' ועל נימוקים התומכים בשמירת השמיטה ככתבה וכלשונה.
- ב.** לו הייתם אתם המתיישבים באותם הימים, כיצד הייתם נוהגים, ומדוע?

המחלוקת בדבר 'היתר המכירה' קיימת עד היום בקרב הציבור שומר המסורת בישראל. רבים סומכים על היתר זה, ואחרים מחפשים פתרונות אחרים. יש המעניקים משמעות מיוחדת לחקלאות היהודית, ולכן סבורים שהפתרון הוא ייבוא של פירות מחוץ לארץ; ויש שרואים בעבודת האדמה ובשמירת המצוות התלויות בארץ דבר מרכזי בזהותם היהודית, ולכן תומכים דווקא בחקלאים ששומרים על שנת השמיטה, וקונים את הפירות והירקות דווקא מאותם חקלאים (דבר המבוסס על פתרון הלכתי אחר מהיתר מכירה).

- א.** כיצד יש לנהוג כיום, לדעתכם? מדוע?
- ב.** מה ההבדל בשיקולים שהיו למתיישבים בעבר לשיקולים שלנו היום בעניין שמירת הקרקע?

